

πολλάκις ἡ φωνὴ ἐξήρχετο ἐκ τοῦ λάρυγγος ὡς κτηνώδης βρυχηθμός ἐσχάτης μέθης· ἐκτύπα τὸ πόδι, ἐσπάζε τὸ χεῖρ του ἐπὶ τῆς τραπέζης· τὰ ὄχι του ἐξήρχοντο ἀπειλητικώτατα· δὲν ἀπελογεῖτο, κατηγορεῖ· θὰ ἐνομιζέτε ὅτι εἴχετε πρὸ ὑμῶν ἓνα τῶν φοβερῶν ἐκείνων Εἰσαγγελέων τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως. Μᾶς ἤρεσεν ἐκεῖνο ποῦ εἶπε· Δι' ἓνα ἔμπορον εὐκατάστατον, δι' ἓνα πλούσιον, ἀρκεῖ τὸ ἐνεστώδες, διὰ νὰ καλῆται εὐυπόληπτος· παρελθὼν δὲν ἔχει· πῶς ἀπέκτησε τὰ πλούτη, δὲν ἐξετάζεται.

Οἱ δικασταί, οὔτινες εὐγενέστατα καθ' ὅλην τὴν διεξαγωγὴν τῆς δίκης προσεφέρθησαν πρὸς τὸν κ. Φραγκόπουλον παρὰ τὴν ἐνοχλοῦσαν ἐνίοτε ὀρμητικότητά του, μολονότι ὤφειλον τοῦτο πρὸς ἀτυχοῦντα συνάδελφον, μετὰ μικρὰν διάσκεψιν ἐκήρυξαν ἀθῶον τὸν κατηγορούμενον, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὐδεμία κατ' αὐτοῦ ἀπόδειξις ὑπάρχει.

Ὁμολογῶ ὅτι παρέστην εἰς τὴν δίκην οἶονεὶ διατεθειμένος ἐκ τῶν προτέρων νὰ μὴ συμπαθῶ πρὸς τοιοῦτον κατηγορούμενον. Χαίρω ὅτι πρὸ τῶν ἐκτιλυθέντων διελύθη ἡ προκατάληψίς μου, καὶ χαίρω πρὸ πάντων διότι ἡ ἀθώωσίς του ἐξαλείφει ἐν στίγμα ἀπὸ τῆς λευκῆς ἐσθῆτος τῆς Ἑλληνίδος Θεμίδος.

Ὁνουλουλοῦ.

ΟΥΤΕ ΘΕΑΤΡΟΝ;

Ἐὰν ἡ σκὴνὴ εἴναι ἀναπόσπαστος τοῦ δημάρχου σας, ἡ ἀστυνομία εἶναι ἀδιαχώριστος τῶν λωποδυτῶν σας, οἱ ὑπουργοὶ σας εἶναι ἀδελφωμένοι μὲ τοὺς πλειοδοτοῦντας

αὐτοὺς, καὶ τὸ θέατρον δὲν δύναται νὰ διαχωρισθῇ ἀπὸ σας, κύριοι Ἀθηναῖοι.

Τὸ θέατρον εἶναι ὁ καθρέπτης ἐντὸς τοῦ ὁποίου καταπρίζεται ὁ μικρὸς σας κόσμος· καὶ ὅταν δὲν βλέπω ἐν αὐτῷ τὰ πάθη σας, τὰς ὁρέξεις σας, τὰ αἰσθήματά σας, τὸν πολυδαίδαλον νοῦν σας, τὰς κακοηθείας σας, τὰς ἀρετάς σας, τὸν οἰκογενειακὸν σας βίον, τὰς χρηματικὰς σας ἀπληστίας, τὴν μιμητικὴν σας ἐπιτηδεύοντα, συμπεραίνω ὅτι ὅλα αὐτὰ δὲν δύνανται νὰ βλαστήσωσιν ἀπὸ τὸν παρὰδοξον βίον σας· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν σας θεωρῶ ζωόφυτα, συμπεραίνω ὁρρότερον ὅτι ἀποφεύγετε τὸ ἀτόπτρον, συνειδότες τὰς πολλὰς ἀσχημίας σας.

Ἀνέγνωσα τόσας στίλας περὶ θεάτρων σας, ὅσαι θὰ ἤρουν νὰ ὑποβαστάσωσι πλεονα τοῦ ἐνὸς θεάτρου· τόσας δὲ εἶδον κρίσεις περὶ τοῦ Λεκατοῦ, ὥστε ἤμην βέβαιος ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς διαμελισθεὶς μεταξὺ τῶν κατηγορῶν καὶ τῶν θαυμαστῶν του, ἤθελε περισυνάξει ὅλους εἰς τὸ θέατρον, ὅσας ἐλάμβανε τὰ δύο αὐτοῦ τεμάχια καὶ τὰ ἀνεβίβαζεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς. — Πλάνη οἰκτρά! ὅλος ὁ περὶ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ λόγος ἐγένετο, διὰ νὰ μὴ παρέλθῃ κανὲν ζήτημα χωρὶς νὰ ὑποστῇ τὸν αὐστηρὸν αὐτοῦ ἐλεγχον, καθὼς οὐδὲν ἀντικείμενον χωρὶς νὰ ὑποστῇ τὸν ἐλεγχον τοῦ δημοτικοῦ φόρου.

Καὶ ἀληθῶς ποῖον ζήτημα, ὃ χαλκέντεροι Ἀθηναῖοι, σας διέφυγε, χωρὶς νὰ τὸ λεπτολογήσητε μετ' ἴσης τέχνης, μεθ' ὅσης ὁ κορυδαλὸς ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ἐλεπτολόγησε τὴν δεκάραν;

Εἶδον καὶ ἐγὼ τὸν Λεκατοῦ προχθές, παριστάνοντα τὸν Σεῖλῳ τοῦ Σεκσπήρου, καὶ ἤξεύρετε ποῖαν παράδοξον ἰδέαν συνέλαβεν ἐκ τῆς παραστάσεως ἐκείνης; Νὰ ἀποκόψω ἀπὸ τοῦ σώματός σας, ὡς ὁ Ἰουδαῖος τοκογλύφος μίαν λίτραν κρέατος, διὰ νὰ προσκαλέσω τὴν προσοχὴν σας, εἰς

ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. 375)

Ὁ Μούχρας δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑποπτεύσῃ ὅτι ἐμελλεν ἐπὶ μακρὸν χρόνον νὰ ἐνθυμῆται τὸν τόνον, μεθ' οὗ ἀπηγγέλησαν αἱ δύο αὐταὶ ἀπλὰὶ λέξεις· «Ἀναβῆτε κυρία!»

Ἡ γυνὴ ἐπάτησε τὸν μικρὸν τῆς πόδα ἐπὶ τῆς κλίμακος καὶ ἀνῆλθεν ἐλαφρῶς εἰς τὸ κατὰστρομα.

Ἐν τῷ θαλάμῳ τοῦ πλοιάρχου ὑπῆρχον ἀνημμένα φῶτα καὶ τράπεζα παρέκειτο. Ὁ Μούχρας καὶ ἡ σύζυγός του μετέβησαν ἐκεῖσε.

Ὁ Σανούτος κατῆλθε ταχέως εἰς τοὺς κοιτῶνας τῶν ναυτῶν καὶ ἐπιθεώρησεν αὐτοὺς κρατῶν φῶς. Ἠχοράσθη τὴν ἀναπνοὴν των, ἔψαυσε τὴν καρδίαν των, ἔσισε τοὺς ὤμους των ἰσχυρῶς. Οἱ ἄθῳοι οὗτοι ἄνθρωποι ἐκοιμῶντο πυκνὸν καὶ βαρύνκιον ὕπνον. Ἡ δραστηριὰ κόνις, ἣν εἶχε δώσει τὴν

προτεραίαν εἰς τὸν Μαῦρον ὁ Σανούτος, εἶχεν ἀποκαρῶσαι αὐτοὺς ἐντελῶς.

Ὁ Σανούτος, καταλιπὼν αὐτοὺς ἐπανῆλθεν εἰς τὸν πρυμναῖον θάλαμον.

Ὁ Μούχρας καὶ ἡ σύζυγός του εἶχον καθίσει ἐπὶ ἐδωλίων περὶ τὴν τράπεζαν.

— Δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ σας περιποιηθῶ, ὅσον ὀφείλω καὶ ὅσον ἐπιθυμῶ, ἀρχηγέ μου, εἶπεν ὁ Σανούτος. Ἀλλ' ἐνθυμηθῆτε τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, καθ' ἣν με ἐδέχθητε ἐπὶ τοῦ πλοίου τούτου, ἀφοῦ διὰ τῆς ἀγαθῆς συγκυρίας τῆς κατὰ τῶν πειρατῶν ἐφόδου σας ἐσώθην ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας. Σας εἶπον τότε ὅτι με ἐφιλοξενεῖτε ἐπὶ πλοίου, ὅπερ ἦτο ποτὲ ἰδικόν μου. Καὶ σῆς τώρα δικαιούσθε νὰ μοι εἴπητε, ἀρχηγέ, ὅτι σας φιλοξενῶ ἐπὶ πλοίου, ὅπερ καὶ νῦν εἰσέτι εἶναι ἰδικόν σας.

— Σας εὐγνωμονῶ, ξένη μου, εἶπεν ὁ Μούχρας.

Ὁ Μαῦρος κατέβη καὶ παρέθηκεν ὄψα τινά.

— Φέρε τὸν καλὸν οἶνον, Μιρχάν, εἶπεν ὁ Σανούτος. Ἡ κυρία καὶ ὁ κύριος οὗτος με τιμῶσι διττῶς τὴν ἐσπέραν ταύτην καὶ ὡς εὐεργέται καὶ ὡς φίλοι.

Ὁ Μαῦρος ἀνέβη καὶ κατέβη ἔτι δις ἢ τρίς φέρον ποτὰ καὶ ἐδέσματα.

Ὁ Μούχρας ἔφαγε μετ' ὀρέξεως ἐκ τῶν ὀψων.

Ἡ Αὐγούστα μόλις ἤγγισεν εἰς αὐτά.

— Πίετε ἐκ τοῦ οἶνου τούτου, ἀρχηγέ, εἶπεν ὁ Βενετός, κερνῶν οἶνον εἰς τὰ ποτήρια. Τίς εἰξέυρει ἂν θὰ ἐνταμωθῶ-

τὸ θέατρόν μας! Εἰσθε μοναδικοὶ εἰς ὅλα σας καὶ εἰς τὴν ἐθνικὴν σκηνὴν δὲν ἠδύνασθε νὰ κάμντε ἐξαιρέσιν. Δὲν ὑπάρχει δὲ οὔτε μία ζωϊκὴ σας κίνησις, ἥτις νὰ μὴν φέρῃ τὸν τύπον τῆς ἀδιαφορίας.

Ὁ Δεκατῶς, ὁ σιδηροῦς αὐτὸς ἄνθρωπος ὅστις εἰς τὴν παραλυτικὴν σας ἀναλγησίαν ἀντέταξε θέλησιν καὶ δραστηριότητα ὑπεράνθρωπον, θὰ ἐπροκάλει εἰς πᾶσαν ἄλλην πολιτισμένην γωνίαν τῆς γῆς φανατισμὸν, θὰ προηγέλλετο ἡ ἀφίξις του, ὅλαι δὲ αἱ θέσεις ἐν τῷ θεάτρῳ θὰ προσελάμβανον τὴν ἐμφάνισίν του κατειλημμένοι! Μὴ λησμονεῖτε ὅμως ὅτι εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου τὰ θέατρα θεωροῦνται ὡς τὰ ὑψηλότερα διδασκαλεῖα καὶ μόνον ἐν Ἑλλάδι ὁ κ. Λομβάρδος ἀνέλαβε νὰ διδάξῃ εἰς τὰ σχολεῖα τὰ γράμματα, καὶ εἰς τὴν βουλὴν τὰ θεατρικά.

Ἀλλὰ σεῖς δὲν δίδετε ἓνα παρὰ δι' ὅλα αὐτά· σεῖς προτιμᾶτε νὰ διέλθετε μίαν ἐσπερίδα μὲ τὸν Δεκάστρον παρὰ μὲ τὸν Σεκσπῆρον, σεῖς προκρίνετε νὰ ἀναπαύετε τὰ βλέμματά σας εἰς τοὺς παχεῖς μηροὺς τῆς Ζουφροᾶ, καθὼς οἱ χοῖροι εἰς τὰ ἀπαλὰ στρώματά των, παρὰ εἰς τὰ ὀρεῶδη τοῦ Δεκατῶς μέλη, σεῖς ἀκόμη προτιμᾶτε μίαν βουλευτικὴν συνεδρίαν, παρὰ μίαν θεατρικὴν ἐσπερίδα.

Καὶ φυγαδεύετε πᾶσαν τέχνην ἀπὸ ἐδῶ καὶ πᾶσαν ἀληθῆ ἐπιστήμην! καὶ φυγαδεύετε τὴν ζωγραφικὴν, ἥτις εὐρίσκει φιλοξενίαν εἰς τὰς ψυχὰς καρδίας τῶν ὑπερβορείων λαῶν, καὶ φυγαδεύετε τὴν γλυπτικὴν ἥτις ἐγεννήθη εἰς τὴν κλασικὴν ταύτην χώραν, καὶ φυγαδεύετε τὴν ποίησιν ἀκόμη ἀπὸ τὰ ἄντρα αὐτῆς τὰ μυθικά καὶ τοὺς γραφικοὺς λόφους, καὶ δὲν κρατεῖτε τοῦλάχιστον τὸ θέατρον, πολλῶν χρησιμώτερα καὶ ἡθικώτερα, καὶ τῶν δημοτικῶν σας συμβουλίων καὶ τῶν ἀστυνομικῶν σας ὀργάνων.

Ἀλλὰ δὲν σᾶς ἀρέσει ὁ Δεκατῶς; αὐτὸς εἶναι ἄγγλος, εἶναι ρινόφωνος καὶ δὲν ἀπαγγέλλει τραγικά· τότε φέρετε

τὸν Ταβουλάρην ὅστις εἶναι τραγικός· φέρετε τὸν Ἀλεξιάδην τραγικώτερον ἀκόμη. Ἀλλὰ δὲν σᾶς ἀρέσει ὁ Σεκσπῆρος, ὁ Δουμάς, ὁ Ζαρδου; τότε φέρετε τὸν Σισίνην, τὸν Δεκάστρον, τὸν Πυρομάλλην· δὲν νοεῖτε τοὺς πρώτους καὶ δὲν σᾶς ἀδικῶ νοεῖτε τοὺς δευτέρους οἵτινες ἐμολογουμένως εἶναι εὐληπτότεροι· μὴν ἀρνήσθε ὁμῶς τὴν ἐλληνικὴν σκηνήν, τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν, τὸ ἐλληνικὸν θέατρον, διότι τότε ἀρνείσθε σᾶς τοὺς ἰδίους, διότι ἀρνείσθε τὴν ἱστορίαν σας, τὰς παραδόσεις σας, τὰ ἥθη καὶ ἔθιμά σας, καὶ διότι δὲν ὑπάρχει λαὸς ὅστις ἀπὸ συνεκροτήθη εἰς κράτος, δὲν ἔκτισε καὶ τὸ θέατρόν του συγχρόνως μὲ τὰ σχολεῖα καὶ τὰς ἐκκλησίας του!

Εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς ἀπαριθμῶ τὰ ἐθνικὰ θέατρα ὅλου τοῦ κόσμου, καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι ταῦτα μεταξὺ τῶν ἄλλων θεάτρων κατέχουσι τὴν πρώτην θέσιν; ἀπανταχοῦ βεβαίως ὑπάρχει καὶ μελόδραμα, καὶ βωδεβίλιον, καὶ ἵπποδρόμια, καὶ φαντασμαγορικά καὶ παντὸς εἶδους θέατρα, ἀλλ' οὐδαμοῦ τὸ ἐθνικὸν θέατρον παρηγωνίσθη ὅσον ἐν Ἑλλάδι, διότι οὐδαμοῦ ἄλλοτε ἐπεκράτησεν ὁ ψιττακισμὸς πάσης μωρίας, ὅσον ἐν τῇ κλασσικῇ ταύτῃ χώρᾳ καὶ οὐδαμοῦ ἄλλοι ἢ παγωμένη ἀδιαφορία βαθυτάτα εἰσχωρήσασα εἰς τὰ σπλάγχνα μας, ἀπομαραίνει πᾶσαν ἐθνικὴν ἰδέαν, καθὼς ἡ φυλλοξήρα, ὅπου ταν εἰσχωρήσῃ εἰς τὰς ρίζας δροσερὰς ἀμπέλου, ἀπομαραίνει τὰ φύλλα της.

Κόκκ.

ΑΝΩ-ΚΑΤΩ

Ἡ παρελθούσα Κυριακὴ δὲν πρέπει νὰ χαθῇ, ὡς τόσαι ἄλλαι ἀδελφαί της, εἰς τὴν ἄβυσσον τοῦ παρελθόντος, χω-

μεν ἅλιν; Εἶναι πεπρωμένον οἱ δύο ἐξ ἡμῶν νὰ χωρισθῶσι τὴν νύκτα ταύτην ἀπὸ τοῦ ενός.

Ὁ Μούχρας πολὺ ἀπέειχε τοῦ νὰ ὑποπτεύσῃ τὴν τρομερὰν καὶ διφορούμενὴν ὡς δίκωπον μάχαιραν δι' αὐτὸν ἔννοιαν τῶν λέξεων τούτων. "Επιον οἶνον καὶ τῷ ἐφάνη ἐξαίρετος.

— Πίστε εἰς τὸ κατευοδίων μας, ἀρχηγέ, εἶπεν ὁ Βενετός, κερνῶν ἐκ νέου· τίς εἰζεύρει πόσον μακρὰν θὰ ὑπάγωμεν.

— Πίνω εἰς τὸ κατευοδίων σας, ξένε μου, ἔκραζεν ὁ Μούχρας· ἐννοεῖ δὲ βεβαίως διὰ τοῦ πληθυντικοῦ τὸν Σανούτον καὶ τοὺς ναύτας του.

Ὁ οἶνος ἦτο τῷ ὄντι γενναῖος. Ὁ Μούχρας μετὰ πάντε ἡ ἐξ ποτήρια ἀνυπόπτως, ὅπως ἔπινεν, ἠδύνατο νὰ ζαλισθῇ. Ἀλλ' ἐπρόκειτο περὶ τῆς γυναικός, ἥτις μόλις ἔβρεχε τὰ χεῖλη· καὶ ὁ Σανούτος ἐστράφη πρὸ αὐτὴν παραπονούμενος. Αὕτη ἐκ τῆς ἐπιδοκτικῆς προθυμίας τοῦ Σανούτου, πρὸς ὃν ἠσθάνετο φόβον, καὶ ἐκ τῆς ἐλευθέρως εὐθυμίας τοῦ συζύγου της, εἶχε διατεθῇ δυσαρέστως πως. ἠσθάνετο ἀόριστον τινα ἀπειλὴν βομβοῦσαν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν της. Ἐπεθύμει νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν σύζυγόν της νὰ ἀποβιβασθῶσιν ἥδη εἰς τὴν γῆν ἀποχαιρετίζοντας τὸν Βενετόν, καὶ δὲν ἐτόλμα. Εἶχεν οὕτως εἰπεῖν σκιερὸν τι καὶ λυκαυγὲς προαίσθημα ἐν τῇ καρδίᾳ· ἠσθάνετο τι ἐπὶ τοῦ στήθους της ὡς διάφραγμα ἀποδιώκον τὸ φῶς καὶ ταμιεύον τὸ σκότος καὶ τὸν φόβον ἐντὸς τῆς ψυχῆς της. Δις ἡ τρίς ἐπιθύρισε καθ' ἑαυτήν· «Φηλικάτη, Φηλικάτη!» ἀλλὰ τόσον σιγανῶς, ὥστε οὔτε λέξεις ἤρ-

θρόνησαν οὔτε ὁ ἥχος ἠκούσθη· ἀλλ' ἐτάφη ἐν τῷ σῆθι της, ὡς ἐν βαράθρῳ. Δις εἶπε πρὸς τὸν σύζυγόν της διὰ τῆς χειρὸς καὶ διὰ τοῦ ἀγκῶνος της, ὡς καὶ διὰ τοῦ νεύματος, ὅτι ἐπεθύμει νὰ μὴν τὸν βλέπῃ πίνοντα οἶνον. Ἀλλ' οὗτος δὲν ὑπήκουσεν εἰς αὐτήν. Ἀλλὰ τὸ καθ' αὐτήν, εἶχεν ἀποφασίσει νὰ μὴ πῖν καὶ δὲν ἔπινε.

— Δὲν πίνετε, κυρία, εἶπεν ὁ Σανούτος· ἀλλ' ἔχετε δίκαιον, αὐτὸς ὁ οἶνος δυνατὸν νὰ σᾶς εἶναι ὀλίγον τραχύς.

— Ἐπια, ὅσον ἠδυνάμην, κύριε, εἶπεν ἡ Αὐγούστα δυσχεραίνουσα.

— Αὐτὸς ὁ ἀναίσθητος, ὁ Μιρχάν, δὲν φέρει οἶνον τῆς Κύπρου. Εἶναι ὁ μόνος οἶνος, ὅστις δύναται νὰ σᾶς ἀρμόζῃ. Καὶ ὁ Βενετός ἐκρότησε τὰς χεῖρας.

Ὁ Μαῦρος ἐνεφανίσθη πάραυτα.

— Διατί δὲν φέρεῖς οἶνον τῆς Κύπρου, ὠραῖε Μαῦρε; εἶπεν ὁ Σανούτος προσποιούμενος ὀργήν.

— Ἀλλὰ δὲν ἔχω οἶνον τῆς Κύπρου, αὐθέντα, εἶπεν ὁ Μαῦρος ἐκπληκτός.

— Δὲν ἔχεις οἶνον τῆς Κύπρου, κύκνε μου! Ἀλλὰ δὲν σοὶ ἔδωκα ἐγὼ τοιοῦτον χθές;

— Ὁ κύριος ἀπατᾶται, ἐπιθύρισε ὁ Μαῦρος· δὲν μοι ἔδωκεν οἶνον τῆς Κύπρου.

— Εἰς ποῖον λοιπὸν τὸν ἔδωκα;

— Δὲν εἰζεύρω.